

OBSAH

Poděkování	9
OBECNÁ EPIDEMIOLOGIE	11
1 VYBRANÉ TERMÍNY	13
2 ZÁKONITOSTI ŠÍŘENÍ NÁKAZ	27
2.1 Poznámky k původcům nákaz	27
2.2 Zdroje původců nákaz	29
Nosičství v inkubační době	30
Nosičství při asymptomatické infekci	30
Nosičství v rekonvalescenci	30
Nosičství při perzistentní infekci	30
2.3 Přenos a cesty šíření původců nákaz	31
Přímý přenos	31
Nepřímý přenos	33
2.4 Vnímavý hostitel	37
2.5 Formy výskytu	38
Epidemie	39
Epidemické cykly, tendence, trendy	40
Přírodní ohniskovost nákaz	40
Zoonózy	40
2.6 Dynamika šíření nákazy v populaci	41
3 EPIDEMIOLOGICKÁ OPATŘENÍ	43
3.1 Epidemiologická opatření zaměřená na eliminaci zdroje	44
Diagnostika, izolace a léčba nemocných	44
Hlášení infekčních nemocí	44
Aktivní vyhledávání nemocných a z nemoci podezřelých	45
3.2 Epidemiologická opatření zaměřená na přerušení přenosu (<i>Věra Melicherčíková</i>)	46
3.2.1 Dezinfekce a sterilizace	46
Sterilizace	47
Vyšší stupeň dezinfekce, dvoustupňová dezinfekce	49
Dezinfekce	50
Mechanická očista	52
3.2.2 Dezinsekce a deratizace	52
3.2.3 Deratizace	54
3.3 Epidemiologická opatření zaměřená na zvýšení odolnosti populace	55
3.3.1 Aktivní imunizace	55

Princip očkování, typy očkovacích látek	55
Perspektivy ve vývoji a použití očkovacích látek	56
Dynamika tvorby protilátek	57
Vlastní provedení očkování	58
Způsoby aplikace očkovacích látek	58
Bezpečnost očkovacích látek, vedlejší reakce po očkování	59
Kontraindikace očkování	59
Účinnost očkování	60
Selhání očkování	60
Organizace očkování	61
Pravidelné očkování	61
Odmítání očkování	63
Očkovací kalendář	63
Očkování před cestami do zahraničí	70
3.3.2 Pasivní imunizace	72
4 EPIDEMIOLOGICKÁ SURVEILLANCE	75
4.1 Pojem surveillance	75
4.2 Cíl surveillance	76
4.3 Metody surveillance	76
4.4 Prvky surveillance	77
SPECIÁLNÍ EPIDEMIOLOGIE VYBRANÝCH INFEKČNÍCH NEMOCÍ	79
5 ALIMENTÁRNÍ NÁKAZY	81
Prevence alimentárních nákaz	82
5.1 Salmonelózy	83
5.2 Břišní tyfus	85
5.3 Paratyfus	86
5.4 Kampylobakterióza	87
5.5 Shigelóza	88
5.6 Cholera	89
5.7 Infekce vyvolané <i>Escherichia coli</i>	91
5.8 Rotavirové infekce	92
5.9 Astrovirové infekce	93
5.10 Norovirové infekce	94
5.11 Přenosná dětská obrna (poliomyelitida)	95
5.12 Alimentární intoxikace	96
Stafylokoková enterotoxikóza	96
Intoxikace vyvolané <i>Clostridium difficile</i>	97
Intoxikace vyvolané <i>Bacillus cereus</i>	98
Intoxikace vyvolané <i>Clostridium perfringens</i> typu A	99
Botulismus	99
5.13 Giardióza	100
5.14 Kryptosporidióza	101
5.15 Toxoplazmóza	102
5.16 Toxokaróza	103
5.17 Amébióza	104
5.18 Teniózy	105
5.19 Echinokokóza	106
5.20 Askarióza	107
5.21 Virová hepatitida A	108
5.22 Virová hepatitida E	110
5.23 Listerióza	111
5.24 Creutzfeldtova-Jakobova nemoc – nová varianta	112

6 NÁKAZY PŘENÁŠENÉ KAPÉNKAMI	115
6.1 Chřipka	116
6.2 Ptačí chřipka	117
6.3 SARS	119
6.4 Ostatní akutní respirační infekce	120
6.5 Infekční mononukleóza a další projevy nákazy virem Epstein-Barr	120
6.6 Herpes simplex	121
6.7 Plané neštovice, pásový opar	122
6.8 Spalničky	123
6.9 Zarděnky	125
6.10 Příušnice	126
6.11 Erythema infectiosum – pátá nemoc (parvoviróza)	127
6.12 Exanthema subitum – šestá nemoc	128
6.13 Záškrt	128
6.14 Pertuse	129
6.15 Parapertuse	131
6.16 Hemofilové infekce	131
6.17 Streptokoková angína a spála	133
6.18 Pneumokokové infekce	134
6.19 Meningokokové infekce	134
6.20 Pneumocystóza	136
6.21 Legionelové infekce	136
6.22 Chlamydiové infekce vyvolané <i>Chlamydia pneumoniae</i>	138
6.23 Tuberkulóza	138
7 NÁKAZY PŘENÁŠENÉ VEKTOREM	141
7.1 Klíšťová encefalitida (středoevropská klíšťová encefalitida)	141
7.2 Encefalitida japonská, západní a východní koňská, kalifornská aj.	143
7.3 Horečka dengue	143
7.4 Horečky krymskokonžská, omská, Kyasanurského lesa	144
7.5 Západonilská horečka	145
7.6 Lymeská borrelióza	145
7.7 Ehrlichioza	147
7.8 Malárie	147
7.9 Žlutá zimnice	148
7.10 Mor	149
7.11 Svrab	151
7.12 Pedikulóza	151
8 NÁKAZY PŘENÁŠENÉ PORANĚNÍM ZVÍŘETEM A KONTAKTEM S BIOLOGICKÝM MATERIÁLEM ZVÍŘAT	153
8.1 Vzteklin	153
8.2 Nemoc z kočičího škrábnutí (felinóza)	155
8.3 Tetanus	155
8.4 Tularémie	156
8.5 Leptospirózy	157
8.6 Q-horečka	158
8.7 Hemoragická horečka Lassa	159
8.8 Hemoragická horečka s renálním syndromem	160
8.9 Hemoragická horečka s pulmonálním syndromem	161
9 NÁKAZY PŘENÁŠENÉ SEXUÁLNÍM STYKEM	163
9.1 Kapavka	163
9.2 Trichomonóza	164
9.3 Syfilis	164

9.4	Chlamydiové infekce vyvolané <i>Chlamydia trachomatis</i>	165
9.5	Nákazy vyvolané lidskými papilomaviry	167
10	NÁKAZY PŘENÁŠENÉ KRVÍ A DALŠÍMI BIOLOGICKÝMI MATERIÁLY	169
10.1	HIV/AIDS	169
10.2	Virová hepatitida B.	172
10.3	Virová hepatitida C.	174
10.4	Virová hepatitida D.	175
10.5	Cytomegaloviróza	176
10.6	Hemoragická horečka Marburg	177
10.7	Hemoragická horečka Ebola	178
11	NÁKAZY JAKO BOJOVÉ BIOLOGICKÉ PROSTŘEDKY	181
11.1	Antrax	182
11.2	Variola	184
12	NOZOKOMIÁLNÍ INFEKCE (Helena Šrámová)	187
12.1	Definice, rozdělení, historie	187
12.2	Původci nozokomiálních infekcí a jejich vlastnosti	188
12.3	Charakteristika procesu vzniku a šíření nozokomiální infekce	189
12.4	Nejvýznamnější nozokomiální infekce	191
	Ranné infekce	192
	Infekce močového ústrojí	193
	Infekce respiračního traktu	194
	Infekce krevního řečiště	195
12.5	Epidemiologické metody sledování nozokomiálních infekcí a jejich výskyt	196
12.6	Epidemiologická opatření u nozokomiálních infekcí	197
	Mytí rukou zdravotnického personálu	198
PŘÍLOHY		201
ZKRATKY		215
REJSTŘÍK		217